

Věc: Stanovisko k současné situaci poskytování zdravotní péče

Vážení kolegové,

ani do včerejšího dne jsem neobdržel to, co bylo slíbeno od MZ – vyjádření, jak formálně řešit situace objektivě daného zhoršení podmínek pro poskytování zdravotní péče - což je situace, ve které se nyní nacházíme. Dále čekat již nechci a z pozice Národního koordinátora intenzivní péče a předsedy ČSARIM formuluji své stanovisko k předmětné problematice takto:

- 1) Současná situace poskytování zdravotnické péče (zejména nedostatek kvalifikovaného zdravotnického personálu) je spojena s reálným rizikem zhoršení kvality péče.
- 2) V případě suboptimálních podmínek je přípustné omezení běžného standardu péče v rozsahu nezbytném pro udržení co největšího stále ještě možného rozsahu dané péče, a to za podmínky, že nelze v konkrétním případě postupovat jinak. Za těchto okolností je i tento postup následně považován za postup „lege artis“.
- 3) Konkrétní popis suboptimálních podmínek je nutné zaznamenat do zdravotnické dokumentace pro případné přezkoumání v pozdější době.

Poznámka: Výše uvedené stanovisko bylo dnes probráno s dvěma právními experty na zdravotnické právo a bylo shledáno věcně správným.

31. 10. 2020

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM
Národní koordinátor intenzivní péče COVID-19
Klinická skupina COVID MZ
M: 602 492 054
E: cernyvl@mzcr.cz

Česká společnost anesteziologie, resuscitace
a intenzivní medicíny ČLS JEP
prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM
předseda
M: 602 492 054
E: cernyvla1960@gmail.com

Rychlý právní komentář zpracovaný dvěma experty na zdravotnické právo:

Zde je definice krajní nouze z § 28 trestního zákoníku:

"Krajní nouze

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet."

Je-li to v konkrétní situaci zcela nezbytné s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti, naplňuje i snížená úroveň poskytované IP standard náležité odborné úrovně (standardu péče *de lege artis*). Může jít např. o zapojení zdravotnických pracovníků bez příslušné specializované způsobilosti nebo o nezbytnou racionalizaci použití nedostatkových zdravotnických prostředků či léčiv. Provedení výkonu, použití zdravotnického prostředku nebo podání léčiva se řídí výhradně medicínským prospěchem pro konkrétního pacienta. Indikovanou IP není možné přerušit ani snížit její intenzitu pouze za účelem uvolnění místa pro jiného pacienta. Nedostupnost konkrétních podmínek je nutno zaznamenat ve zdravotnické dokumentaci pro případné přezkoumání v pozdější době.

Odůvodnění:

Postup na náležité odborné úrovni (tzv. standard postupu *de lege artis*) je vymezen v § 4 odst. 5 zákona o zdravotních službách (dále jen „zákon o zdravotních službách“) jako poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnost. Je třeba zdůraznit, že standard náležité odborné úrovně se vztahuje na péči o konkrétního pacienta a nelze jej aplikovat na systémové rozhodování o alokaci vzácných zdrojů.

Třetí složka tohoto zákonného vymezení (tj. ohled na konkrétní podmínky a objektivní možnosti) umožňuje modifikovat konkrétní obsah náležité odborné úrovně tak, aby reflektoval skutečné možnosti zdravotní péče v krizové situaci. Z tohoto důvodu nelze např. tvrdit, že rozhodnutí o alokaci vzácných zdrojů se týká pouze přijetí pacienta do IP a na samotnou péči se již nevztahuje – naproti tomu je nezbytné vzít v potaz, jaká kvalita péče byla za dané situace skutečně reálná, neboť jeden ze základních obecných principů říká, že nikdo není povinen k nemožnému. Jestliže z objektivních důvodů není možné poskytovat péči na úrovni odpovídající běžné situaci, nedochází k porušení právní povinnosti, jestliže poskytovatel zdravotních služeb i jednotliví zdravotničtí pracovníci činí vše, co je reálně možné pro zajištění nejvyšší uskutečnitelné kvality péče.

31. 10. 2020